

Pogoji gospodarskega razvoja občine Ljubljana-Šiška v letu 1968

V IZHODIŠČIH za oceno gospodarskega razvoja v letu 1968 je treba predvsem upoštevati: gospodarska gibanja v minulem letu, povečanje zmogljivosti in modernizacijo opreme na podlagi novih vlaganj v osnovna sredstva. Seveda ne smemo pri tem pozabiti na pričakovano povpraševanje na domačem trgu in možnosti menjave s tujino. Precejšen vpliv na gospodarski razvoj bodo imele tudi banke z dodeljevanjem kratkoročnih ali dolgoročnih kreditov.

V občini Ljubljana-Šiška se bodo predvidoma v letu 1968 — v primerjavi z letom 1967 — povečali družbeni proizvod za 12,4 %, narodni dohodek za 12,2 % in bruto osebni dohodki za 10,9 %. Najvišji porast narodnega dohodka je predviden v industriji, in to za 16 %. Posamezne industrijske delovne organizacije, ki so prejšnja leta precej vlagale in niso še delale z vsemi zmogljivostmi ali pa so prilagajale proizvodnjo reformnim zahtevam, bodo letos dosegle znatno višji narodni dohodek (Tesnilka — 51,7 %, Unitas — 42,2 %, Lek — 40,5 %, Libis — 38,7 %, Iskraprave — 27,1 %, Tiki — 23,7 % itd.).

Nekoliko nižji narodni dohodek bo v letošnjem letu dosegla kmetijska zadruga Šentvid-Medvode. Občutno nižji pa bo narodni dohodek pri Podjetju za obnovo prog (predvidevajo kar 51 %). V tej delovni organizaciji računajo, da bodo v letošnjem letu izvajali le redna vzdrževalna dela, zakaj nimajo možnosti, da bi lahko sodelovali pri večjih investicijskih delih pri modernizaciji ali novi gradnji prog.

Lansko zvišanje potniških tarif bo podjetju Ljubljana-transport omogočilo nekoliko hitrejšo rast narodnega dohodka in tudi povečanje skladov za 48,5 %. Trgovina predvideva, da se bo narodni dohodek povečal za 6,1 %. Le obe zunanjetrgovinski zastopstvi, ki sta lani dosegli izredne uspehe, planirata v letošnjem letu manjši promet (zaradi zaostrenih pogojev pri dodeljevanju deviz za široko potrošnje in sprememb deviznih instrumentov).

V gostinstvu se planirata večji promet in s tem narodni dohodek le s povečanimi zmogljivostmi (hotel in restavracija Ljubljana-transport ter motel Medno), medtem ko drugi gostinski obrati ne predvidevajo bistvenega povečanja svojih storitev.

V obrti se bo predvidoma povečal narodni dohodek za 8,3 %. Večina obrtnih podjetij planira dejavnost na lanskem ravni, le Mesopromet predvideva večje znižanje (za-

radi ukinitve poslovalnice v Tacnu). Narodni dohodek se bo izrazito povečal v Avtopopravljalnici na Celovski cesti (26,3 %), v Tapo, Kovinarju, Šport-opremi in še v nekaterih drugih.

Izvoz se bo v letošnjem letu nekoliko zmanjšal v primerjavi z lanskim letom (za 2,9 %). Skupaj bo gospodarstvo občine Ljubljana-Šiška izvozilo za 13,337.783 dolarjev. V industriji se bo izvoz povečal le za 0,5 %. Na to v precejšnji meri vplivajo Agrostroj, ki ima težave pri izvozu investicijske opreme, Color in Plutal. Nasprotno pa Unitas, Litostroj, Lek, Tovarna dekorativnih tkanin in Galant planirajo večji izvoz (od 14 do 38 %). Podjetje TIKI namerava letos povečati izvoz trikratno.

Splošna značilnost izvoza je, da zelo niha pri večini industrijskih podjetij. To pomeni, da si doslej podjetja niso mogla v večji meri zagotoviti stalnih inozemskih kupcev in si tako utrditi položaj na tujem trgu.

Od skupnega izvoza gospodarstva v občini odpade: na konvertibilno področje — 34,9 %, na klirinško področje (vzhodne države — 47,2 %, ostale države 17,9 %). V primerjavi z letom 1967 se struktura izvoza še naprej poslabšuje. Izvoz na konvertibilna področja bo predvidoma nižji za 12,3 %. Povečanje izvoza v države ostalega kliranga planira predvsem Litostroj. Tja namerava izvoziti investicijsko opremo.

Iz planov gospodarskih organizacij izhaja, naj bi letos investicijska vlaganja v osnovna sredstva znašala okrog 159 milijonov N-din. Potemtakem naj bi bila višja v primerjavi z lanskim letom za 26,7 %. Planirane investicije so zelo visoke, zlasti v primerjavi z republiško rastjo (5,7 %), in verjetno ne bodo realizirane. Gospodarske organizacije se v planih preveč zanašajo na razne bančne kredite. Tudi planirana lastna sredstva ne bodo mogle docela uporabiti za investicije, saj je znano, da se kreditiranje obratnih sredstev zmeraj bolj zaostruje. Navzlic temu pa je računati, da bo vrednost investicijskih naložb ostala najmanj na lanski višini.

Ugotoviti je tudi treba, da tehnična struktura planiranih investicij ni ugodna. Narašča delež investicij v gradbene objekte, in to kar za 48 % v primerjavi z lanskim letom. Na to vplivajo predvsem že lani načete gradnje objektov podjetij: Color, Slovenija-vino in Avtotehna, ki bodo v ta namen vložila blizu 38 milijonov N-din.

Viri financiranja investicij bodo predvidoma naslednji: lastna sredstva (59 %), domači krediti (40,9 %), inozemski krediti (0,1 %). Visok delež kreditov v investicijah planirata Slovenija-vino in Color (okoli 40 milijonov N-din).

Tudi v letu 1968 bodo vložena največja sredstva v investicije v industriji, trgovini in prometu. Pri tem bodo investicije v industriji nekoliko nižje kot lani, dvakratno pa se bodo povečale v trgovini.

V industriji izvaja najpomembnejše investicije podjetje Color v Medvodah. Z novimi investicijami bo lahko to podjetje v naslednjem letu še za enkrat povečalo proizvodnjo, pri tem pa se bo število zaposlenih zvišalo le za 30 %. Podjetje Lek bo vložilo okrog 7 milijonov N-din za zamenjavo dotrajane strojne opreme. Plinarna-Union bo letos dokončala rekonstrukcijo in modernizacijo pivovarne. Podjetje Alko, ki je lani izvedlo prvo fazo rekonstrukcije z gradnjo nove polnilnice in kleti za skladiščenje alkoholnih pijač, bo letos nadaljevalo gradnjo skladišč. Vse tekstilne tovarne v občini bodo namenile znatna sredstva za modernizacijo opreme. Tako bo Bombažna tkalnica Vižmarje kupila moderne tkske avtomate, Tekstilna tovarna Medvode pa stroje za novo predilnico, ki bo izdelovala prejo za tehnične filce. Rašica bo lani dograjeno proizvodno halo dodatno spremlila z novimi pletilnimi stroji, Tovarna dekorativnih tkanin pa namerava zamenjati 13 strojev v pripravljalnici

in tkalnici ter urediti kanalizacijo in čistilne naprave.

Podjetje Megrad namerava kupiti v Stanežičah zemljišča, na katerih bo uredila gramoznico. Podjetje za obnovo prog pa bo pričelo drugo fazo rekonstrukcije kamnoloma.

Ljubljana-transport bo kupil 22 monotalov za mestni promet, 34 avtobusov in 21 tovornjakov kot nadomestilo za dotrajana vozila. Del sredstev bo podjetje dalo tudi za ureditev delavnic, garaž in avtobusnih postaj.

Največje investicije v trgovini planira podjetje Slovenija-vino. Letos bo nadaljevalo gradnjo in opremo polnilnic za cockto in gradnjo obratov coca-cola, vendar se te investicije ne bodo izvajale na območju občine Šiška. Avtotehna in Cosmos bošta letos nadaljevala gradnjo konsignacijskih skladišč in servisov.

Hotel Ilirija bo v letu 1968 dozidal hotelski objekt in s tem povečal zmogljivosti za sto ležišč. Poleg tega bo uredil aperitiv bar in recepcijske prostore za sprejem gostov.

Poleg omenjenih investicij, ki jih bodo izvajale gospodarske organizacije s sedežem v občini Ljubljana-Šiška, bodo na območju občine investirale tudi nekatere druge gospodarske organizacije. Tako bo veletrgovina Mercator zgradila samopostrežno trgovino v soseski S/6, veletrgovina Loka trgovino v Sori, zgrajene bodo tudi manjše trgovine na Brodu in v Mednem. Trgovsko podjetje Javor na-

merava zgraditi nove poslovne prostore v tako imenovani industrijski coni, medtem ko podjetje Tehno Union že gradi v tej coni konsignacijska skladišča. Tudi gostinski šolski center predvideva, da bo gradil hotelski objekt poleg hotela Bellevue.

Planirano povprečno število zaposlenih naj bi v celotnem gospodarstvu občine znašalo letos 19.159 oseb, kar predstavlja povečanje za 425 oseb oziroma za 2,3 % v primerjavi z letom 1967. V industriji, kjer dela okoli 64 % vseh zaposlenih v gospodarstvu občine, se bo letos število zaposlenih zvišalo za 1,2 %. To pomeni, da se tudi v tej panogi odpirajo možnosti zaposlovanja. Največ se bo na novo zaposlilo v trgovini.

Primerjaya števila zaposlenih v posameznih dejavnostih kaže, da se bo število zaposlenih v primarnih in sekundarnih dejavnostih povečalo v letu 1968 za 0,5 %, medtem ko v terciarnih dejavnostih za 7,3 %. V strukturi zaposlenih sorazmerno počasi narašča število zaposlenih v terciarnih dejavnostih, saj je razmerje zaposlenih v primarnih in sekundarnih dejavnostih nasproti terciarnim dejavnostim — 72,1 % : 27,9 %.

S planom za leto 1968 se predvideva, da se bo dohodek za razdelitev povečal za 14,2 odstotka v primerjavi z lanskim letom. Pri 10,9 % planiranem povečanju bruto osebnih dohodkov bodo neto osebni dohodki višji za 10 %, medtem ko se bodo prispevki iz osebnih dohodkov povečali za 13 %. Če pri tem povečanju mase osebnih dohodkov upoštevamo, da se bo število zaposlenih zvišalo za 2,3 %, bi se torej povprečni neto mesečni osebni dohodki na zaposlenega povečali za okrog 7,5 %. Tako bi znašali povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega v gospodarstvu okrog 1.025 N-din.

Glede na dosežene uspehe in probleme gospodarskega razvoja v letu 1967 moremo ugotoviti, da je bilo gibanje potrošnje v glavnem uskladenost z razpoložljivimi sredstvi. To je ugodno vplivalo na uskladitev ponudbe in povpraševanja, dosežena je bila torej večja stabilizacija notranjega trga in okrepljen se je dinar. Reči je tudi treba, da je postal domači trg bolj zahteven. Zato so si morale delovne organizacije močno prizadevati za večjo kakovost in povečanje asortimana svojih izdelkov.

V letošnjem letu bo potemtakem treba tudi hitreje urejati nekatere probleme, ki jih je sprožila reforma, kot so: naraščanje medsebojnih terjatev, zvečanje zalog gotovih izdelkov in trgovskega blaga, prepočasno uveljavljanje poslovno-tehničnega sodelovanja, specializacije in integracije, prepočasno izboljševanje kadrovske sestave zaposlenih oziroma neustrezna kadrovska sestava v mnogih gospodarskih organizacijah, težnje po delitvi osebnih dohodkov, ki niso v skladu z uspehi gospodarjenja in dolgoročnojšimi potrebami gospodarskega razvoja itd.

Nov delovni čas

S 1. marcem je začel veljati novi delovni čas za vse upravne in posebne organe skupščin občin in mestnega sveta Ljubljana.

Dnevni delovni čas traja:

a) od 1. oktobra do 30. aprila: v ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 8.30 do 17. ure; v petek od 8.30 do 16.30;

b) od 1. maja do 30. septembra: v ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 7.30 do 16. ure; v petek od 7.30 do 15.30.

Skupščina občine Ljubljana-Šiška pa bo sprejemala stranke:

vsak ponedeljek in petek od 9. do 12. ure;

vsako sredo od 9. do 12. in od 13. do 16. ure.

Vložišče bo sprejemalo vloge strank ves delovni čas.